

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1946 kl. 5 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.

Genom en den 22 februari 1946 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 99, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 1 november 1940 med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.¹, vilken enligt lag den 23 mars 1945 (nr 88) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterende* patent vid krig eller krigsfara m. m. innehåller föreskrifter om förlängning av vissa frister och om andra lättnader till förmån för patenthavare och patentsökande. Dessa lättnader avse bl. a. förlängning av prioritetstid, återupptagande av patentansökning, återupprättande av patent, utsträckning av tid för erläggande av årsavgift samt begränsning av utövningstvånget. För tillämpning av lagens föreskrifter erfordras förordnande av Kungl. Maj:t. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande om bestämmelsernas tillämpning i förhållande till främmande stat eller medborgare i sådan stat må meddelas endast under förutsättning av ömsesidighet eller om likvärdiga förmåner beredas svenska medborgare i samma stat. Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1941, har erhållit fortsatt giltighet senast genom lag den 23 mars 1945 (nr 88), enligt vilken 1940 års lag gäller till och med den 30 juni 1946. Genom lag den 22 juni 1944 (nr 358) har vidtagits viss ändring i 1940 års lag.

Förordnande om tillämpning av vissa av lagens bestämmelser har medde-

¹ Ändrad lydelse, se SFS 1944: 358.

lats, i fråga om *svenska medborgare* genom kungörelser den 20 december 1940 (nr 1011), den 23 maj 1941 (nr 270), den 5 juni 1942 (nr 317), den 17 juni 1943 (nr 351), den 22 juni 1944 (nr 360) och den 15 juni 1945 (nr 299), i förhållande till *Schweiz* genom kungörelser den 20 december 1940 (nr 1012), den 23 maj 1941 (nr 271), den 5 juni 1942 (nr 318), den 17 juni 1943 (nr 352), den 22 juni 1944 (nr 361) och den 15 juni 1945 (nr 300), i förhållande till *Norge* genom kungörelser den 9 maj 1941 (nr 238), den 28 juni 1941 (nr 576), den 30 december 1941 (nr 976), den 30 juni 1942 (nr 530), den 31 december 1942 (nr 969), den 30 juni 1943 (nr 460), den 31 december 1943 (nr 922), den 22 juni 1944 (nr 371), den 22 december 1944 (nr 795), den 29 juni 1945 (nr 435) och den 21 december 1945 (nr 846), i förhållande till *Finland* genom kungörelser den 23 maj 1941 (nr 272), den 5 juni 1942 (nr 319), den 21 maj 1943 (nr 251), den 22 juni 1944 (nr 369) och den 15 juni 1945 (nr 303), i förhållande till *Storbritannien och Norra Irland* genom kungörelser den 19 juli 1941 (nr 662), den 5 juni 1942 (nr 320), den 17 juni 1943 (nr 353), den 22 juni 1944 (nr 362) och den 15 juni 1945 (nr 301), i förhållande till *Frankrike* genom kungörelser den 19 juli 1941 (nr 663), den 5 juni 1942 (nr 321), den 17 juni 1943 (nr 354), den 22 juni 1944 (nr 363) och den 29 juni 1945 (nr 475), i förhållande till *Danmark* genom kungörelser den 30 augusti 1941 (nr 717), den 5 juni 1942 (nr 322), den 17 juni 1943 (nr 355), den 22 juni 1944 (nr 364) och den 15 juni 1945 (nr 302), i förhållande till *Nederländerna* genom kungörelser den 10 april 1942 (nr 165), den 17 juni 1943 (nr 357), den 22 juni 1944 (nr 366) och den 27 september 1945 (nr 644) samt i förhållande till *Canada* genom kungörelser den 14 september 1944 (nr 601) och den 15 juni 1945 (nr 304).

Vissa av lagens bestämmelser ha tidigare varit tillämpliga i förhållande till *Tyska riket jämte Böhmen-Mähren* samt *Belgien, Luxemburg* och *Ungern*. De i förhållande till dessa stater utfärdade kungörelserna gällde till och med den 30 juni 1945.

De nu gällande kungörelserna medgiva icke tillämpning av alla de förmåner vilka enligt lagen kunna beredas, och även i fråga om de förmåner beträffande vilka förordnande meddelats gälla vissa begränsningar. Kungörelserna avse sålunda endast följande tre slag av förmåner, nämligen återupptagande av patentansökning, som avförts, förklarats förfallen eller avslagits, återupprättande av patent, som förfallit på grund av att årsavgift ej erlagts, samt förlängning av prioritetstid. Vidare är en huvudregel i kungörelserna, att den försummade fristen ej får överskridas med mer än sex månader resp. sex månader från utfärdande av kungörelse i förhållande till vederbörande land. Ytterligare gäller enligt kungörelserna, att förmånen i fråga är beroende av att patentmyndigheten i det särskilda fallet finner, att sökanden kan anses ha haft av krigsförhållandena betingade särskilda svårigheter att iakttaga den vanliga fristen. Slutligen må nämnas, att enligt kungörelserna skall patenttiden vid förlängning av prioritetstiden räknas från utgången av den ordinära ettåriga prioritetstiden, d. v. s. patenttiden blir ej längre än om denna hade iakttagits.

Patent- och registreringsverket har i skrivelse den 2 februari 1946 upptagit frågan om förlängning av 1940 års lag till behandling samt därvid till en början framhållit, att de i tillämpningskungörelserna medgivna förmånerna i stor utsträckning tagits i bruk. Under åren 1941—1945 hade inkommit sammanlagt över 2 800 ansökningar om förmån enligt lagen, av vilka de flesta avsåge förlängning av prioritetstid. Alltjämt inkomme ganska många ansökningar om sådana förmåner. Anledningen härtill vore, att ehuru krigshandlingarna upphört förhållandena på den internationella samfärdselns område vore långt ifrån normala. Man hade anledning räkna med att i detta hänseende efterverkningar av krigstidens rubbningar komme att göra sig gällande ännu under en avsevärd tid. Under sådana förhållanden syntes det rimligt, att man under tiden den 1 juli 1946—den 30 juni 1947 möjliggjorde lika stora förmåner som hittills.

Ämbetsverket har emellertid ifrågasatt, huruvida icke de förmåner som gällde enligt de med stöd av lagen utfärdade kungörelserna i fortsättningen borde utsträckas. För närvarande tillämpades nämligen i ett flertal länder mer generella bestämmelser om fristförlängning än som vore förhållandet enligt de svenska kungörelserna. Vissa utländska bestämmelser verkade till förmån även för svenska intressenter, ehuru för de utländska intressenterna endast de mera begränsade svenska förmånerna stode till buds. Det borde därför övervägas att i förhållande till vissa stater medgiva mer generella förmåner än hittills. Man syntes emellertid inom ramen för den nuvarande lagen kunna erbjuda förmåner, som vore rimliga och från praktisk synpunkt erforderliga. En utsträckning av lagens räckvidd borde i varje fall ej ske, innan man undersökt möjligheten att komma till rätta med uppkommande problem på den gällande lagens grund.

Med hänsyn till det anförda har patent- och registreringsverket förordat, att 1940 års lag i oförändrat skick förlänades fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

I propositionen anför *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg* följande.

»1940 års lag med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m. avser att möjliggöra för patentsökande och patenthavare att trots av krigsförhållanden vållade svårigheter söka och bibehålla eller återuppliva patentskydd. Lagen, som ursprungligen gällde till och med den 30 juni 1941, har med hänsyn till de under kriget rådande utomordentliga förhållandena gång efter annan förlängts. Även om krigshandlingarnas upphörande medfört en återgång till mer normala förhållanden på vissa områden, har dock, såsom patent- och registreringsverket påpekat, den internationella samfärdseln ännu icke återupptagits i full utsträckning. Jämväl i övrigt torde åtskilliga av kriget föranledda svårigheter för patentsökande och patenthavare att utomlands tillvarata sina intressen fortfarande kvarstå. Giltighetstiden för ifrågavarande lagstiftning torde alltså böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1947.

Patent- och registreringsverket har i sin skrivelse även berört frågan om beviljande av mer vidsträckta förmåner i förhållande till utlandet än som hittills medgivits enligt de av Kungl. Maj:t med stöd av lagen utfärdade kungörelserna. Såsom ämbetsverket framhållit synes emellertid den utsträckning av förmånerna, som kan visa sig erforderlig för att uppnå ömsesidighet med främmande stat eller eljest vara betingad av omständigheterna, kunna vidtagas inom den nuvarande lagens ram. Någon ändring i lagen synes alltså, åtminstone för närvarande, icke vara påkallad.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 99, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 april 1946.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Bergquist*, *Karl Emil Johanson*, *Westman*, *Krügel*, *Löthner*, *Olofsson* och *William Ohlsson*;

från andra kammaren: herrar *Hedlund* i Östersund och *Björling*, fru *Gustafson* samt herrar *Landgren*, *Gustafsson* i Lekåsa, *Sundström* i Vikmanshyttan, *Sveningsson* och *Andersson* i Mölndal.
